

Szerkesztési iroda:

Főtér. Szt. Ferencziak háza, emelet, balra. — Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előzetési díjak nyitlerek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak

MURAKÖZ

Előzetési árak:

Egyes évre 4 frt
Fél évre 3 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetők még elfogadottnak: Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bőcsen: Schalek H., Drékes M., Oppellik A., Dauls G. L. és társánál és Herold Brúben: Steru M.

Nyitlér példára 10 kr.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraköz” testületi üzeneteket, a „Családtörvényi tábori-nyelvi” és a „Muraköz” tábori-nyelvi” az „Aisó-Muraköz-Tábori-nyelvi” és „Üzenet-nyelvi” és „Aisó-Muraköz-Tábori-nyelvi” hivatalos közlönye.

A játékról.

— A szülőknek. —

Hogy a sokak által félreismert, sőt kicsinylegem elmeletet vagy haszontalannak titulált játék mennyire fontos a gyermekre nézve, legyen szabad tudományos kutatókól merített ismeretimmal megvilágítani. Akik talán érdektelennek tartják e sorokat, dobják félre! Azok számára nem irtam!

A XIX. század 8-ik évtizedében a haladás óriási roba rázkódtatja mindenütt a levegőt. Zenythtől Nadirig jelöl irányt az előretörés utmutatója. Ugyan ki is volna az a bohó, aki a nevelés terén játékot títzne napirendre? Napjainkban sok szülő ferde szemmel nézi kis gyermekét, ha az játékot kér; azt szeretné ha hajaszálától talpa béréig „készen” volna, miként Minerva Zeüs fejéből. Ott van a képeskönyv. — mondja — próbálgassa azokat pingálni csinálon betűket; fogjon rovarokat, békát és — csináljon gyűjteményt. Ez való neki, nem a haszontalan játék; mert ha mindig csak ez van az eszében, tökföld lesz belőle. Legyen okos, korán érte, ha — el hervad is benne. És lesznek uraim a fiatal tudósok vén gyerekek, vagy vice versa. A mai tudományozomjas kor ezt követeli. Hányan mondják, hogy miért van tornaszat a tantárgyak között, hisz ez is játék.

Igen az, de a játéknak csak kiegészítő, más actio irányba terelő része.

Nem akarom ezzel azt feszegetni, hogy a gyermek soha se tegyen egyebet, csak játsszék; kérhoztatom, ha a gyermek rabja a játéknak s a nélkül quasi el sem lehet; de meg kell engedni, hogy szabad óráit nemes játékkal tegye kellemessé.

Sok gyermeket láttam kit bottal sem lehetett volna játszásra bírni, mert szülői eltiltották. Magam is tettem kísérletet. Egy gyermeket jól tartottam édesdéssegekkel, hogy egy társasjátéknak kiegészítő tagja legyen. Amíg a játékot magam s szemléltetem, el játszottam úgy-ahogy, de amint odahagytam őket, rögtön kerekelt oldott.

Hogy a gyermek hajjammal bírjon a játékra, oda életrevalóság kell. Akiben ez meg van, nagy hibát követ el az a szülő, aki ezen természetes elevenség ellen gátot emel, vagy elfojtani igyekszik. Sok szülőt idegessé tesz, ha gyermeke játszik; no, mert háborgatja — nyugalmában.

Vidám gyermek, jó gyermek mondja a példabeszéd. Ilyen az iskolában is, esze sebb, fogékonyabb, buzgóbb.

Az nem nagy baj, — mondja Zámoly Varga M. — ha a gyermekek kissé zajosak; a deüttl kedélyhangulat, rózsás kedv, lárna, nevetés, csintalanság, sőt az első években a vásótság sem tartozik a halálos bűnök közé. Megbocsáthatatlan bünt követ

el az a szülő, nevelő, vagy tanító, aki ezeknek kiirtására a testi fenyeiték szigorát alkalmazza. A tűz, mely bennök lángol, idővel, tapintatos vezetés mellett, sok szépre, nemesre és nagyra fogja sarkalni.

Avagy kérdem: Minő örömet találhat a szülő azon gyermekben, ki fejét bánatosan a föld porára csüggeszti? Nem-e sejtetheti ki osan, hogy a gyermeki kor derült ege alatt az életerőn rágódó féreg vert tanyát?

Lehet-e kecségetető reménye gyermekének szomorú, elmélázó halavány arcában? A józan ész kész a válasszal: »Élet pályánkon egymás után következnek az állomások.«

A gyermek első öt évében legfőbb örömet a játéknak leli. Példa erre azok a vad, durva gyermekek, akik minden iránt fogékonytalanok, csak az egy — játék iránt nem. A játék a kis gyermekek nézve fontosabb a tanulásnál; s ez nem csupán mulatság, hanem az erkölcsiég niveaujára is emelkedik, mint test- és szellemképző eszköz.

Azt mondják és joggal, a szakférfiak, hogy a játék az élet iskolájának első évfolyama. És azt már senki el nem vitathatja, hogy az örökös mozgás, ugrálás, labdázás stb ügyesít, edzi, ruganyossá teszi a testet. Játék által a látás, hallás, izlés és tapintás fejlődik.

A „Muraköz” tárczája

A mi históriánk.

Irtá: Sallósia Sallós.

Mindenekelőtt bemutatom magamat: nevem Söházy Valér; reporter vagyok. Miután pedig tudom, hogy a tisztelt közönség a reporterit hosszú lábakkal, czingár termettel és ütött-kopott öltözettel képséll, önérzetem iránti tiszteletből kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy én csak középermetű vagyok, no czingárnak elég czingár vagyok, de az öltözeteim, — az kifogástalan elegantiájú.

Hogy pedig a dolagra térjek, bemutatom énszodorsban Czintóli Victor collegámat, kinek énen tragédiában a hős szerepét kelle játszania. — Teljesen leirtam őt ez egy szóval: Adonis. — Roppant vezedelmes szemei voltak a gyermek, melyeknek egy-egy kaczerább sugarától szivdobogást kapott bármely fehéreseled és mintha valami szerelmi magneiseur lett volna, minden nő beléleszerett.

Egy ilyen szerelmileg megtelejezett hölgy egyszer könyözött szemekkel panaszolta el, hogy mindenét, (a vagyonja is benne volt!) feláldozta egy öleléséért, egy csókjáért! de oly tartózkodó volt az ölelése, a csókja meg oly fagyos, mint a — fagyajt, igen... igen Söházy úr, mint a fagyalt. — Én én tudják mit feleltem erre?! — ezt hölgyeim és uraim, ezt: — Hja nagysád, a világ legremekebb szobrai márványból faragvák!

No, hogy mennyire megvizsgáltam e reporterit fejben fött bölcs mondással azt elképzelhetik! A nyakamba borult és én a harminczötödik tavasz langyos esőjét éreztem a nyakamba peregni.

De azt már kedves olvasónóim is beismertetik, hogy ilyen világos, — azaz talán inkább találó igazságot reporter ritkán mond ki. — Búszke is vagyok rá, leltemre!

És én ez egy mondattal elmondtam a bünt, amiért Victor barátomnak buknia kellett.

Szép volt, eszménye a férfinemnek; de az a szép, férfias termet hideg, közönyös szívet hordott, az a két babonázó fekete szem nem tudott szerelmesen tekintgetni, az a két folyónádr karja nem tudott forrón ölelni! — Pedig a szerelmes nőnek mi kell? — Csók, ölelés mindig, szakadatlan.

És a szerencsétlen ember nem tudta élvezni a sok szebbnél-szebb virág mézét, csak a tövisért. Számítatlan párhaja volt, de golyó sohasem érte.

Egy nő volt, akivel szemben felolvadt jegyzéve, akit tudott szeretni a szerelmes sziv minden érzelmével; aki után vonta vágya, akinek öleléséért küzdött, akinek csókjára szomjazott s ez a nő Sziklai Aranka volt, a nyári hónapokban a budai szinkörben szereplő színársulat egyik énekes madara.

S aki után küzdött a nők serege, ez egy nőért küdenie kellett, ennek szíve meg kellett vinnia. S miért? Hogy halálba kerresse!

Szegény Viczi barátom, úgy el fog a síras elhíheded, ha a te szerencsétlen életedre gondolok és nincs az a keserűsége a világnak, amit végig nem érezek, mikor rágonolok, hogy te örökre

elutaztál, hogy sohse látlak többé, (még kevésbé a telikabatom!).

Az én eszemet is egészen elbódította Aranka kisasszony és többször este, mikor a faszató éjjeli munka után megtérünk kis szobánkba, az az örögi gondolat villant meg a fejemben, hogy jó lenne elfenni láb alól az én Viczi barátomat.

Mennyi keserű sóhajomba is került az ingyen színházi jogy!

Egy év múlt el és Viczi és az isteni Aranka nem láttak egymást. A rea következő évben újra ott mutogatta formás lábaeszkait a szinkörben.

De az én Viczi barátom, mintha csak ki-cserélte volna, olyan búskomor lett; egy szavát alig lehetett hallani, szemei beestek, termete meggörnyedt, elhanyagolta hivatalát, nagyokat sóhajtott el cetera.

Bizonysosan megismerte önmagát, szerencsétlen természetét s az halála lesz bizony.

Egy ízben valami jó hírt hajszoltam fel és kitünő kedvvel tértem haza szobánkba. Viczi megint ott gubbasztott az egyik sarokban és tárczájával babralt.

— Ejnye, mi a kő ütött hozzád, hogy ilyen szomorú vagy? ... Hej Viczi, pedig ha tudnád, amit én tudok!

— Nos? ...

— Nos? ... Itt van ám már...

— Ki van itt?

— No, no bizony, mintha nem is tudnád!

Hát a kis Sziklai Aranka.

— No többet azt a nevet! ...

Borzasztó tüzet gyújtottak e szavak a lelkeben. Elsapadva felugrott ülőhelyéből, egyik kezével gyorscsönsen megragadta a szék támláját.

„A játék a testi egészség és szellem épességének egyik fő tényezője, ellenben a reátság az élet minden szakában káros hatásra, de a kisedeknél lelket ölő mérge, mely a gyermek szívében a jó hajlamot csirájában elfojtja; tünnyává, lomhává teszi a testet és az ördög vánkósára fekteti az eltompult lelket. Ha a malomkövek nincsenek elegendő gabonával ellátva, önmagukat sűrölják és több az egész malmot lángba borítják, úgy a lélek is önmagát teszi tönkre ha hasznos munkával nincs elfoglalva.”

Nézzük csak kissé a köznapiság légkörén túl emelkedő kitünőségek biográfiáit.

Egy hippói főpap őszintén beismeri, hogy gyermekkorában a szülők háztól ellopta a sonkát, kobászt, szőlőt, hogy szokott játékszerezellel becserélhesse, mit szülőitől meg nem kaphatott.

Mikor Anaxagorástól halálós ágyán kérdezték, hogy mivel róhatják le halála után hálójukat, azt mondá: „Hagyjátok gyermekeiteket az év azon hónapjában, melyben meghalok, — játszani!” Diogenes említi 600 év után, hogy a haldokló bölcs ezen kívánsága még akkor is teljesítve lőn.

A kis István főherceg mindig parasztyermékekkel játszott s azok nem is szőlőtököt másképp, mint „Palat nus Pista!” gyere ki!”

Quintilián mondja: „Azok'ól, kik szomorkodnak és fejüket lógatják, nem sokat vároknak.”

Hisz meg maguk a szentek is játszottak. Szt János apostol, bor. Szt. Károly nagy barátai voltak a játéknak.

Plutarch, Maecenas ebéd után lapdázta.

Deák Ferencz szenvedélyes labdázó volt, s mint pozsonyi képviselő is lapdázott.

Zámolyi Varga M. „Házi nevelés” cz. könyve I. kötetében (215 lap) a következőket találjuk:

Mediában a pásztorgyermek játék közben Cyrust egyhangulag királynak választották. Az élénk eszű fiú egyik előkelő nemesnek fiát, engedelmesség miatt, kipo-

roztatta. A felbőszült apa rohant a királyhoz. Astyages maga elé idézteti a bűnös és kérdőre vonja. „En akkor király voltam — védé magát a megszorított Cyrus, — a királynak pedig joga van az engedetlen alattvalót megbüntetni.”... Ily elmés, talpraesett felelet után a tripartitumot félre kellett tenni.

A rémférflak, mint Robespierre, Saint-Just stb. gyémekkorukban nem játszottak; de annál kegyetlenebbül tekétek férfikorukban — emberfejekkel

(Folyt. köv.)

HORVÁTH GYULA.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kinevezés. Simon Lajos perlaki kir. albirót Ó Felsége csáktornyai kir já rásbíróvá nevezte ki.

— Véglegesítés. Belányi Tivadar csáktornyai állami tanítóképzési rendes tanárt a vallás- és közoktatásügyi m kir. miniszter jelen állásban végleg megerősítette.

— Véglegesítés. Gönczi Ferencz zri nyifalvi (kursanecci) áll. elemi iskolai rendes tanítót jelen állásban a nagym. vallás- és közoktatási m kir. ministerium végleg megerősítette.

— Kinevezés. Gróf Festetics Jenő ur ő méltósága csáktornyai uradalmi irnokká Kovács Emilt, a keszthelyi gazdasági intézet volt növendékét nevezte ki

— A megyei közigazgatási bizottság július havi üléséből. Svastricts Benő főispán ur ő méltóságának előktele alatt f. hó 10-én tartatott meg az e havi közigazgatási bizottsági ülés. — Az alsópáni havi jelentés felolvasatott. — Tudomáruul vétetett a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumnak leirata, mely szerint Szánthó Istvánnak erdőfelügyelővé történt kinevezetése fölvtán a zala-egerszegi erdőhivatal vezetésével, mint helyettes erdőmestert, Hangy Géza kir. erdőfelügyelőt bízta meg. — Olvasottat dr. Mangin Károly megyei főorvos urnak a megye területén június hóban észlelt közegészségi állapotról és egyéb a közegészségügyet érdeklők- ről egybeállított részletes jelentése. — A kir. adófelügyelő úr jelentése szerint május hó végén az adóhátralék volt 1 405,765 ft 61 kr., melyből június hóban 66,874 ft 25 $\frac{1}{2}$ kr. befizettetvén, június végén maradt hátralék 1 338,891 ft 35 $\frac{1}{2}$

meg a tárczában. Egy papirszeletről felirva több czim. Egyik ruhakölcsönző intézeté, másik Hámy Kálmán doktoré. Másik oldalára a mosónő számlája.

Egy harmadik rejtettebb fiókban egy papirszeletbe göngyölve, egy csomó illatos barna haj, finom világoskék selyemszállal átköve, a hát-lapjára feljegyezve több lakozim és a következő szomorú mondat tétével írónál: „Szemfedél olesó!” aláhuzva kétszeresen. Legvégül Várberényi Berényi Árpád joghallgató névjegyé. Mind- ez azonban nem érdekelt. Olyan apróságok, melyek minden szerelmes fiatalember tárczájában megtalálhatók. Nyugodtan zsebbe dugva, a szinkörbe mentem s ott hallgattam elragadtatva a kis csalógny éneket. — Oh, hogy az a fajnőkö ilyen angyalért sem hevül!

Előadás után újságíró szinész, a közeli „Zöldfa” vendéglőbe megy vacsorálni. — A hőszerelem, a sugó, az intrikus a komikus és én egy sarokszatálnál foglaltunk helyet, a szomszéd asztalnál meg a nők csavargék, nevetégek és bombáztak bennünket kenyérgolyópisokkal. Vacsora után félre ültem egy külön asztalhoz és megfogalmaztam a színházi értesítést, s egy-két hírt, mit itt-ott felkaptam. Egyszer valaki váltamon ül. Mily nagy volt meglepetésem, midőn hátrafordulva az én kis énekes bályogymat lát- tam magam előtt!, hamisan mosolygva.

(Eolytáása köv.)

kr. — Az árvaszéki elők úr jelentése szerint a fogalmazói karnál május végén hátralék volt 2056, június hóban beérkezett 2466 s így elinté- zés alá került 4622 úgydarab, melyből június hóban elintéztetett 2309 s így hátralékban maradt június végén 2213 úgydarab.

— Tanügy. Kir. tanfelügyelő úr közg. bizottsági havi jelentésében előterjeszté, hogy a vallás- és közoktatásügyi ministerium a strídió Állami iskolánál teljesített átalakítások munkabé- rének czimén 1770 ft 56 krt méltóztatott folyóvá tenni. — Ezen időszakban tartattak vezetése alatti a csáktornyai Állami tanítóképzésében a tanítóképző vizsgálatok s ezeknek kapcsán az igazgatótanácsnak évszázó gyűlése. — Jelen volt a csáktornyai s alsó-landvai polgári iskolák vizsgálatain. — Meglátogatta az alsó-landvai r. kath. s mozes vallású elemi iskolákat. — A Dráva- Szent-Ivánhoz iskolailag csatolható községek ügyét az iskolaszékekkel megtárgyalta. Ugyancsak a csáktornyai járás főszolgabírójával egy, földrajzilag legindokoltabb helyen felállítandó központi iskola elbírálása czéljából meglátogatta Buzás, Zrinyi külváros, Battyán és Felső-Pusztafa községeket. — Jelenté, hogy a tankerületnek 21 igazgatója, illetve igazgatótanítója és tanítója a néplékelési kötelezettség alól felmentetett. — A vallás- és közoktatásügyi ministeriumnak a közegyi iskolai tanítóválasztásoknak vállalkerkölcsi, hazafiai és tankepesíté tekintetéből czélváltat ellenőrzésére vonatkozó rendelete tudomással vétetvén, a kir. tanfelügyelő felhívatik, hogy a választások jóvá- hagyása czéljából teendő előterjesztés alkalmá- ból mindenkor az összes pályázók okmányait is bemutatasa, egyttal a rendeletéről a járási fő- szolgabírók meihztartás végett értesítendő. — Kir. tanfelügyelő úr az „Első magyar általános biztosító társulat” által a megyei árvaszéki gyám- hatóság alatti álló gyámoltak és gondnokotak épületének tűzárk ellen biztosítása tárgyában kötött szerződés szerint megajánlott 300 frtnyi összegnek felhasználására nézve a közigazgatási bizottság végzéséhez képezt azon javaslatot terjesztette elő, hogy 100 frtrból egy 40 frtos és két 80 frtos jutalom a k. tanfelügyelő által érde- meseknek találandó, illetve a magyar nyelv tanításában lívaló sikert mutató két horvátjára és egy magyar tanítónak adományoztassék; a magyar nyelvben legnagyobb előmenetelt tanúsító horvát- és vendajku növendékek megjutalmazására 200 frt jutalom pedig 4 forintos részletekben 36 horvát és 14 vendajku oly növendékeknek adományoztassék, kik az iskolaszék, illetve gondnoknák, igazgatók illetve igazgató tanító és tanító, mint az iskola szellemi sikere alandó megfolyóknak közmegegyezés alapján ezen jutu- lomra érdemeknek találtaknak. E javaslat jóvá- hagyó tudomással vétetett.

— Csáktornya-landva-egerszegi vasút kiépítési cél aira Zala Egerszeg városa 50 évi törlesztésre 120 ezer forintos kölcsönt fog felvenni, amely összesen törlesztésvényeket szándékozik vásárolni. A kölcsön- ügy a városi pénzügyi, jogügyi és gazdaság- ügyi bizottsági közös gyűlésen már keresz- tület elé került a dolog, amely előrelátható- lag el fogja fogadni a tervezett kölcsönt.

— A déli vaspalya-társulat üzletigaz- gatósága a Zala Egerszeg és Nagy Kanizsa közötti helyi forgalom megkönyvítésére a Kanizsa szombathelyi vonalhoz közeledő tehervonatknál Szent Iván Kanizsa között a személyszállítást II és III. osztályu koc- sikban július hó 10-étől fogva a nyári hó- napokban clykép rendszeresítette, hogy Szent Ivántól e személyszállító tehervonat- raggal 5 óra 56 perczor indul es Kanizsára reggel 8 óra 9 perczor érkezik, Kanizsáról pedig a vonat délután 5 óra 20 perczor indul es Szent Ivánra este 7 óra 28 perczor érkezik. Kisérlekpé az idén a téli hónapokban is fentartja ezen közlekedést.

— A vadászkutyák érdekében. E t. lap múlt számbában dicősejre méltó intéz- kedést olvastam Ugyanis rendeztetett a csáktornyai piaci kutya-ügy; most már — ha így marad — nyugodtan végig me- het az ember az utcán, s nem kell félni, hogy lábáról le kapja a mérsáros bódék

Kéble hevesen zihált mint a betegé, ki előtt a halált emlegették.

Ühüm! gondolám magamban: fejn talál- tad a szeget Valér! Tehát azért! Hm... ki hitte volna...

Gondolataimat Vicsi szakította félbe. Lát- szott, hogy megbánta indulatosságát, szelidebb hangon beszélt.

— Jó, hogy haza jöttél barátom. Vedd e tárczát s őrizd meg... Sürgős ügyben el kell utaznom Mondd meg Csáknak, ez éjjele ő a napos helyettem. Isten veled!... s azzal magára vette kabátját. rendbe szedte mindenét.

Valami különös volt e kézzorítottában! A hideg, reszkető jobb mily hevesen szorított. Az ajtóból újra visszanézett izgatottan. szemei végig futottak a szobán, újra megrázta kezemet s mélyen szemembe nézve újra elmondta látolozott hangon: Isten veled!

— Isten veled barátom!

Az ablak alatt elhaladva újra intett... Kül- lönös, igazán különös... Sürgős elutazás, a szí- vélyes búcsu, s az erszény. — Kitekintettem az ablakon, épp akkor fordult a szomszéd utcába...

Miután tudom, hogy kedves olvasóimom ki- váncsiak egy szerelmes repórter tájékoztának tar- talmára, röviden leírom, azzal a kéressel, hogy a titkot ne adják tovább.

A tárcza lételeét szükségeltető kisebb-nagyobb összegekről szóló czírára rajzolt állami utalványok nem valának benne. Az egyik felében az arra kivágot helyen Sniklie Aranka arczépe, azé a kis hamis itennő. Az egyik fiókban egy újság- ból kiollózott hír, ily czímmel: „Erdekes házasa- gi eset.” Ez utóbbit bizonyosan hivatalból túrte

imenom sišak. Tomu človeku ponudil je jeden Zagorec na varaždinskem sejmu nekakovo dobro zamotani in započeni paklec. Kaj je v njem? zapita ga sišak. Tu vam je bórme takve sukne, kakvega doleke in siróke nenojdete, odgovori Zagorec, same berže kupite! Naš paklec miručen dal se je nagovoriti kupi paklec taj za nekój forint in hajda s njim doma! Kada je s njim doma došel, odpre ga brže, želeči znati, kakvo je to fino sukno, da je započeno. Ali jako se je začudil, kada je paklec rezmotal. Mesto sukua bila je nutri sama lepa, mehka in zelena perika! Sišak rezardil se je nad ovlikem huncvatarijom ter periku od velike srditosti na goj hitil. Ova pak, kak je znano, niti tu nije sprhla, nego s guojom odpeljana na polje, počela je rasti i od onda naveke v Medjimurju raste. Ovak pripoveda moj žujac. x.

Čudnovita rastlina.

Med Drele in Gleinicu v Kranjskoj nahadja se jedno debelo drevo, iz kojega izrasta je guba čisto na kip blažene Dev. Marije spodobna. Guba ova podjedno dalje raste a i forma kipa najme blažena Devica Marija drčeva v ruki maloga Jezušeka sve se dalje spunjuje i završuje. Ljudstvo jako se čudi toj rastlini i na jezere pohadja to drevo iz dalekih krajev orsaga, da vidi čudnovitu rastlinu. Pobožni kršćeniki sabiraju penze, iz kojih hoću na onom mestu zazidati kapelicu na čast blažene Device Marije.

Lutrija.

Nezdavnja trefil je glavni zgoditek od magjarskih srećkah (lozov) „Črlenoga križa“ jeden temesvarski trgovečki pomoćnik. Vezda pak izašel je glavni zgoditek magjarskih „Bazilika lozov“ kojih glavni zgoditek dobili su tri siromaskeši trgovci v Nagy-Károlyu. Zgoditek ovaj broji šestdesetjezer forintov, anda na svakoga pripadne dvadesetjezer forintov. Srećni ljudi!

Strahoviti grobar.

Vu tolnauškoj varmegiji poimence v občini Ozora, zakopali su dete jedne betežne matere, koje je takí, potlamkam bi odzdravila bila, izkopati dala dete-ce svoje, da ga vidi. Vu tom bil joj je na pomoć sam ondesnji plebanuš, ali kada su raku van izvadili, na veliko začudjenje svih prisutnih, deteta nije bilo v raki. Na zapovjed oblasti dali su skopati još više rakah i nut iz svih ovih faleša su mrtva telesa. Grobara tako su odpeljali k sudu, gde je na dugotrajnuše rotenje izpovedal da je mrtve on iz rakah van izvadil i da je s njimi svoje svinje hranil, ovo delo pak tiral je već punih deset let. Svinje je tržil, reče, i sam jel sa svojom familijom.

Opet nekaj novoga!

Svet je prevzetan, napreduje vu znanoštih, nezadovolji se s malim, visoko, samo visoko se želi s pametju svojom podići. Već nu ova zemeljska kruglja nedaže zadosta naslade, ho e gor leteti v nebo pod oblake, tam gde je stolica Svemogućega, i tam bi rad reformacije svoje započet. Bilo je ljudih i predi već, koji su po zraku ono iskali, česa nisu zgubili, nu najveć jih je nesrećno, najveć smrtju dokončalo. Vezda je pak nekakov Wechmar Ernest iznašel mašinu, pomoćju kojom more po zraku po svojoj volji leteti. Željni smo znati, kak daleko bude taj prevzetan po zraku došel?

Turnür.

To je veđašnje vreme već obljubljeni i tak svakdašnji artikuluš pri opravah ženskih, da zaslužuje osobitu pozornost od strani mužkarskoga sveta; a kak i nebi! Samo mesto, na kojem se naveke nahadja, nije moći prez spomenka pustiti, a kam pak ona vrednost, koju taj vu sebi ima, najme turnür. Jedna

je nuter vkradjene penze skrila, druga arebnerinu svoje gazdarica tam vteknula, ovih danov pak je jedna 17 let devojčica barsun i svilu negdi potegula ter vu turnür porinula. Ali nesreća! svaku su još na tom vlovili!

Zli glasi.

Nezdavnja pisali smo od kolere, koja se je vu Bombaju pojavila, i na skoro vu taljaušku zemlju prenešena bila, vezda pak čujemo taj strašni glas, da se je već i v našu domovinu donesla. Iz Devecera najme pišu, da je tam jeden človek nenadano i jako naglo vu koleri vamri. Istinitost ovoga glasa još nije dozazana, nu sudeć po tom, da zlo naveke brže dojde, nego li kaj dobra, moremo za istinu na najgorje pripraviti biti!

Visoki gost.

Nezdavnja rezširil se je glas, da bude ovu jesen mladi nemški cesar Vilhelm II gi našega kralja pohodil i tom prilikom se bude i vu Gödöllő na kraljevsko imanje navrnuo. Ovde se budu nemškumu cesaru na čast velike vadašije onda održavale, za koje se već velike priprave delaju i okoje polepšanja kraljevski palače jako se već vezda dela, da se čim pristojneše i čim lepše more dočekati taj visoki gost kralja našega.

Krivi penzi.

Mitrovicki oruzniki (žandari) već nekoliko tjednov preganjaju jednu celu bandu, za koju se je nekak zeznalo, da krive banjke delaju. Trinajstoga o. m. odkrili su žandari poslovnicu tih krivih penzodelavcov v Palanki, vu hizi nekakvoga Billova. Kada su žandari tu nuter predri, vlovili su vnuo od rećenih penzodelavcov a penz našli su do 30.000 samih petaćah. Vlovljene poslovnicke predali su sudu. Ovim bude brćas volja prešia vu buduće penze delati!

Kratke novosti.

G. Simon Lajoša, prilockoga kr podsudca je Njegovo Veličanstvo magjarski kralj vu Čakovec za kr. velikoga sudca imenuval. — Njegova visokost Veličastni G. kardinal i biskup zagrebački je za doljno-medjimurski kotar V. G. Hrgar Stefana sv. marijanskoga plebanuša za podjaš-prišta i inspektora kath. školah imenuval.

Kalendar.

(Od 22-ga do 25-ga)

- 22. Nedelja. Maria Magd. Sejam vu Strigovi.
- 23. Pondeljek. Apolonar. Pun mesec
- 24. Tork. Kristina.
- 25. Sreda. Jakob apost.
- 26. Cetrtek. Ana.
- 27. Petek. Pantaleon.
- 28. Subota. Viktor papa.

Licitacije.

Proti Igrecz Janošu 3-ga augustuša vu D.-Mihaljovci

Proti Klarics Mihalyu 30-ga juliuša vu D.-Dubravi.

CENA ŽITKA

Kuruza 6.05 — — Pšenica 6.40 — Hrz
4.20 4.50 Ječmen 4. — — Zob 4.80

LOTTERIJA.

Špet 22. juliuša 1888.

62. 10. 42. 82. 17.

Odgovorni urednik:
MARGITAI JÓZSEF

2642. tk. 883.

Arverési hirdetményi kivonat.

A perlaki kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Igrecz Teréz férj Mikulán Mihályné és társ: végrehajtatonak Igrecz János elleni végrehajtási ügyében Igrecz Jeromos és neje Pongrácz Erzsze nemkülönbön Sztubát József a. mihályoveczii lakós késedelmes árverési revők ellen az árverést a n. kanizsai kir. törvényszék a perlaki kir. jbiróság területén lévő a. mihályovecz községben fekvő a 123 és 124. sztkjvben 86. sz. 225. hrsz. és 224 ftr becsértéki ház és belseőségre továbbá az alsó-mihályoveczii 123 sz. tkjvben 1096. 1942 2017. 2024. 2655. hrsz. alatt foglalt és 274 ftr 93. krka. becsült ingatlanokra Igrecz Jeromos és neje Pongrácz Erzszeb 53 ftr tőke s 1884 évi ápril 14-től járó 6% kamat ugy Sztubát Jozsef 413 ftr 51 kr. tőke 1884 évi ápril 14 től járó kamat tartozásának ugy 3 ftr 50 kr. egyuttal költségek behajtása céljából az 1881. 60. t. cz. 185 §-a alapján az árverést 224 ftr és 274 ftr 93 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelve, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1888 évi augusztus hó 3-ik napján d. e. 10 órákor alsó mihályoveczon a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog

Arverezeni szándékozik tartoznak sz ingatlan becsárának 10% át vagyia 22 ftr 40 kr. és 27 ftr 49 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék kérték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 470. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Perlakon 1888. június hó 20. napján. A perlaki kir. járásbírószág mint tkvi hatóság. 713 1—1

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. járásbírószág közhírré teszi, hogy Klarics Balázs végrehajtatonak Klarics Mihály és Klarics Regina elleni végrehajtási ügyében 11 ftr 10 kr. per 9 ftr 55 kr. végrehajtási és 9 ftr 55 kr. ezuttal költség kielégítése céljából a nagykanizsai kir. törvényszék a perlaki kir. jbiróság területén lévő, az alsó domborui 1515 tkvben A + 281. hrszám alatt előbb Klárta Mihály most pedig Grosenics Mária férj. Klarics Mihályné nevén álló 510 ftrra becsült 228 népszámu ház udvarral az 1888 évi július hó 30. napján d. e. 10 órákor A. Domborun a községházánál Gréz Alajos felserisi ügyvéd vagy helyettese közben, öttével megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni. Ezen árverés által a özv. Radmannics Pálné javára C. 1. sorsz. s a Klarics Mihály javára C. 3. sor szám alatt bejegyzett szolgálmi jogok nem érintettek mindazon által azonban ha a fent érintett ingatlan a szolgálmi jogok fentartásával oly árban adatnék el mely a Klarics Mihály szolgálmi jogának telekkönyvi bejegyzését megelőző feuti követelést meg nem ulti, az árverés hatálytalaná válik, s az ingatlan a Klarics Mihály szolgálmi jogának fentartása nélkül a kifizött határnapon ujabban elárvereztetik. Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadék képes papírban a kiküldött kezéhez letenni, Perlakon a kir. járásbírószág mint tkvi hatóság. 716 1—1.

Radeini savanyuforrás és fürdő.

Mint gyógyviz.

A radeini savanyuforrás a legzárdaibbi **natron-lithion** tartalmú savanyuforrása Európának. Különösen hat minden betegségekben, melyek **húgysavak** fölöslegén alapulnak, minők: a **czúz-, epe-, húgy-** és **vese-kő** és megbecsülhetetlen gyógyeszközt **aranyeres és hólyagbajokban**, az eltarhosodás ellen a **gyomorban** és **végbélben** képződő savanyúság ellen **dugulásokban**, **hurutokban** és **ideghéztalmakban**.

Mint ivóviz.

Gazdag **kénsvá** és **kénsavas** nátron tartalma, **kellemes íze**, gyógyzó habza a radeini savanyuvizet a **legkedveltebb üdítő itallá** teszi. **Savanykás** **borral** vagy **gyümölcsnedvvel** és **csokolával** keverve erősen **habzó** és **szemjait** oltó italt ad, melyet **savanyos pezsgőknek** neveznek.

Mint óvszer.

Nagyon kiterjedt használatnak örvend a radeini savanyuviz mind **véd- és óvszer** **roncsoló torokfájás, barányhimtő** **hí** **degtelés** és **kolera** ellen.

Fürdők és lakások.

A fürdők **vasas** és **savanyuvizből** tetszés szerinti hőmérséklettel készítettnek és kipróbált hatásuk van **csúsz-, rheuma, női betegségek, vérszegénység, sápkór, hysteria** **magtalanosság** ellen (Egy fürdő ára 35 kr.) Szobadrák: 30 krtól 1 frtig.)

Szénsavas lithion mintóvszer.

Egy liter radeini savanyuviz 0.06 gramm **kettős szénsavas lithion** tartalmaz, tehát oly adagot, melyen kezdetben nem igen lehet túlnemenni. Mily értéke van e reaktívú erős alkalinak, mint **gyógyeszköz** mutatják **Garrod kísérletei**, melyek mindegyikét megérdemelték nyertek. Ő szent és pore darabokat, melyeket csúszban **szenvedéktől** **rett és** **melyek egészen húgysavas nátronnal voltak bevonva, egyenlő erős kali, natron és lithion oldatba** tett. A két első oldat csaknem semmit sem adott, az utolsó azonban oly erősen, hogy a **közvényes lerakódással** **telített csontdarabok** rövid idő alatt, egészen megszabadultak a bajtól. Ez arra ösztönözte őt, hogy **szénsavas lithionnal** **közvényesbeteges** **tegenél** **tegyen kísérletet**, kiknek **lellepései** **csakhamar csáskélyvek** **lettek és végre teljesen megszűntek**. E kísérletet hasonló körülmények között **más orvosok** is elvérték.

A víz eredetiségének fölmérése czéljából minden **dugóra** **főkörökben** **RADEINI** **szó** van beégetve.

Prospectusokat ingyen és bérmentve küld: **Curanstalt Sauerbrun Radein in Steiermark.**

Kizárólagos képviselet: **Csáktornya Tódor József, Vaxaden Moses M.**

680 6-12

DELLER J.

Leginkább **lithion** tartalmú **savany**. Legjobb **asztali és üdítő ital**. Kipróbált **gyógyeszközt** a **légzési szervek** **katurrusainál** **rheuma**, **gyomor** és **húgyhólyagbántalmaknál**

LITHION TARTALMU

REGEDEI

SAVANYUVIZE

Főraktár Graner Testvéreknél Csáktornya.

DELLER J.

Najbolja **lithion** **sadrzajuca** **kiselina**. **Najboljsa stoinata** **okrepljujuca** **pitvina**. **Izprobano** **vračno** **proti** **težkom** **dihanju**, **katarisu**, **koštobilji** **i** **drugimi** **betegi** **vu** **želudcu**.

LITHION **sadrzajuča**

Radgovinska

Kisela voda

Glavno skladište je pri braći GRANERU vu Čakovcu.

703-4-6

FEHÉR MIKLÓS

Magyar államvasutak gépgyára vezérigazgatója és több kiváló gazdasági gépgyár képviselője
Budapest, üllői-ut 25-**. Köztelek.**

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült, tűzveszélyt elhárító szikratörlővel ellátott és faszén vagy szalmafűtésre berendezett **6, 8 és 10 lóerejű LOCOMOBILOKAT** melyeknél a nagy tűzveszélytől folytan tüzelő anyagban nagy megtakarítás eredményeztetik; az ugyanazon gyárban készült,

felülmúlhatatlan munkaképességű

48", 54" és 60" széles

vaskeretű gőzcseplőgépeket

lét **szab.** **s** **kiváló** **fontosságú** **szerek** **ujjással** **és** **pedig:**

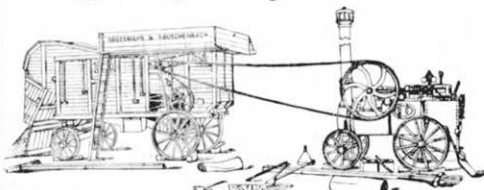
a) az új, maguk között négyzetű lyukat bezáró s rostelyzat alakjában egymásra illesztett keményta rudaeszközökkel alkotott **törökrosta**, mely által a **törökben** **180-szor** **kevesebb** **szem** **megy** **veszendőbe;**

b) a meghosszabított rázó-asztal, mely a szalmariak egy második kirázását eszközlés mi által a szalma közt **2 1/2-szer** **kevesebb** **anyag** **marad** **vissza**, **mint** **az** **eddig** **ismert** **legjobb** **gőzcseplőgépeknél**, mely eredmények a m.-óvári és kassai kísérleti állomások által számszerűleg hivatalosan konstátáltak. — Azonkívül ajánlom

2, 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű locomobiltjaimat hozzájuk tartozó páncélszöges cseplőgépekkel, valamint mindennemű járgány cseplőgépeket, Holling-wort-szénagereblyéket, fűkaszálókat, aratógépeket és minden egyéb lejobbakrak bizonyult és szolid szerkezetű mezőgazdasági gépeket **szállított** **árak** **mellett**

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Magyar gőzcseplő-készletek

GŐZMOZGONYOK

2, 2 1/2, 3 1/2, 4, 6, 8 lóerőre.

GŐZCSÉPLŐGÉPEK

fa- és vaskerettel, veroléczes vagy szeges dobbal,

legujabb, legerősebb szerkezet,

legnagyobb munkaképesség mellett.

Olcsó árak és előnyös feltételek.

Árjegyzékek kívánatra.

Grossmann és Rauschenbach

első magyar gazda évi gépgyára,

Budapesten, külső váci-ut 7 sz.

150 e. 1 5

körül marakodó kutyasereg. Hanem egy nagy baj ez van a kutya-ügy rendezésben, nevezetesen az, hogy a szükséges és hasznos ebek, (ilyenek közé számítom első sorban a vadászebeket) a szigor alul nincsenek kivéve s legalább akkor, ha gazdájukkal mennek, a kutyapeczér által némi figyelemben részesülnének. Mert megtörtént az egyik legközelebbi szerdán, hogy a peczér a gazdája oldala mellől fogta el a vadászebet. Ez nem helyes, már csak azért sem, mert veszélyezteti vidékünkön a vadászatot, ami pedig a községeknek szép összeget hoz, kapván vadászerületükért nem megvetendő bérletet Tisztelettel felkérjük a főszoibabirói hivatalat, legyen szives elrendelni, hogy a peczér a nyaklánczczal ellátott vadászebeket ne bántsa.

Egy vadász.

— Jókai legújabb regényének „A lélek-idomár“-nak Révai testvérek kiadásában megjelent füzetéből most kaptuk a 3. és 4. íket. Paratlanul érdekes mese, mely egészében, mint a szövegszerű részben egyaránt nagyszabásu, érdekes; regényhősök, kiket magunk előtt látunk és kiknek működését bámulattal kísérjük; ragyogó nyelvezet, mely szívünket ragadja meg, keblünket dagasztja, lelkesít, lehangol a szerinti, amint a szerző élénkebb, vagy komorabb helyzeteket fest; bonyodalom, mely az epizódok tömekege daczára szervez összefüggésben áll a főcselekménnyel, szép, érdekes, vonzó mint az előbbi; — mind oly tulajdonok, melyek Jókai minden regényében megvannak ugyan, de az émaradhatatlan siker elérését sehol sem biztosítva oly mérvben,

mint az a mostani regényben történik. — Ismételve figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy ez a regény ép úgy, mint Jókai legújabb regényei kivétel nélkül Révai testvérek kiadásában füzetekben jelenik meg, 20 krajczárjával. — Előfizetés iránt legjobb egyenesen Révai testvérekhez fordulni, (Budapest, IV., Váci-utca 11. szám) de kaphatók a füzetek minden hazai könyvkereskedésben.

Mindazon t ismerőseimnek, akik kegyesek voltak feledhellen jó nőm elhunytá alkalmával fájdalomban és a temetésen részt venni és a minket ért csapást enyhíteni igyekezték, fogadják e helyen is a mi legforróbb köszönetünket.

Csáktornya, 1888. július 17

STEFÁITS MIKSA és családja.

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JÓZSEF

Strahia testvérek

fűszerkereskedésben Csáktornyan

egy jó házból való ifjú

TANONCZUL

azonnal felvétetik. 714 2-2

Hirdetés.

ANDÉL J. FÉLE

új felfedezett

TENGERTŰLI POR

pusztit

poloskát, bolhát, svábót, molyt, orossbogárt, legyet, hangyát, pinczebogárt, madármolyt, egyáltalában mindennemű rovarot — majdnem természetfölötti gyorsasággal és biztossággal, — olyformán, hogy a létező rovaroklétésből még csak nyoma sem marad annak. Valódi minőségben és olcsó áron kapható:

Praga ANDEL J.-féle

gyógyfűszerkereskedésben

> a fekete kutyához, Hossz utcán 13.

CSÁKTORNYÁN:

TÓ DOR JÓZSEF vagy: áru kereskedésben.

TEČAJ V.

VU ČAKOVCU 22. JULIUSA 1888.

BRŮJ 30

Urednička pisarna:

Glavni pišac, fraterska hiša, lévo na kondignaciji. — S urednikom moči je svaki dan govorit med 11 i 12 vušom. — Sve pošiljke štine se sadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jozefa urednika vu Čakovcu.

Iskusteljstvo:

Kajžars Fiehel Filipova kam se predplate i obznano pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni znanstveni i povuđljivi list za puk.

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Študentski glasnik: „Medjimurskoga podpomagaćuljega činovničkoga družtva „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, „Doljno-Medjimurske sparkasse“ i „Podpomagaćuljega družtva“ „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga družtva“

Nekaj iz pravie orsaga.

Pripadanje k magjarskomu orsagu ili magjarskomu državničtvu more clovek izgu biti ili more odušćen biti. a) Ako koj magjarski domorođec hoće biti iz orsaga odušćen, mora k ministeriumu molbenicu poslati. Vu vreme mira bude odušćen svaki punoletni ili s privoljenjem otca ili tutora i malodobni, ako nije dužen obinšku ili orsačku porciju, ako nije pod iztragom, ili ako nije pod kakovom kaštigom. One osobe, koje k soldačiji spadaju, budu samo tak odušćene, ako dokažu, da ja jih je i soldački minister odpustil. Za vreme tabora more cloveka samo kralj odpustiti iz državničtvu. Odušćenje preteže se na ženu, d'cu i celu familiju, kak i na sve obiteljke člane, koji se izseliju. b.) Pripadanje k magjarskomu orsagu zgubi onaj državnik, koj se deset let prez prestanka vu tuđim orsagu zadržava prez dopušćenja ili privoljenja ministeriumskoga. Ovih deset let računa se od onoga dneva, kada je isti orsačku granicu prekoračil, prez da bi se bil pri poglavarstvu najavil, da on hoće magjarski državnik ostati; ili ako je s putnim listom odisel, onda se deset let računa od onoga dneva, kada je vreme putnoga lista minulo. Ali državničtvu ne zgubi onaj koj se prijavi, da hoće državnik ostati, ili si novoga putnoga lista priskrbi, ili se da

vu drug'm orsagu vu konzulsku knjigu zapisati c) Kroz ženitbu izgubi pripadanje k magjarskomu orsagu ona žena, koja s tuđincem vu zakon stupi.

Ako tko izgubljenno državničtvu nazad hoće dobiti, mora k ministeriumu molbenicu poslati.

Iz prostosti Medjmurja

XXII.

Strigova. III.

Po bilježkah jednoga pavlina od leta 1750.

Neverujem, da bi što o tom podvojil, da je Strigova vu zdavnja prešlih vremenah obstojala kak glasoviti varoš i kak stolica biskupije. Da je negda vek'ca bila, to nam povedočavaju oni prazni prestori, koji se dandanaš kak vrti, oranice i seno koše hasnuju. Isto tak mislimo, da su vez dašnje hiže stecpam potlam golskih nava lah koje su bile oko 380 leta, celi varoš rozorile, spozidane. Na ova pustošenja je brzčas i sv. Hieronimus c'ljah, kada je razoren e vnohijh varošov i orsagov prorokoval, govoreći: Na granicah ilirskih i magjarskih budu navale poganske tolika pustošenja preuzrokovala, da ne samo, da ljudi nebudu živi ostali, nego budu i sve ži vine vnišćene.

Vezda ima Strigova 30 malih, slamom

pokritih lepih hižah, čini mi se, da se je od 1745 leta prilično polep ala. Narod tu nije baš bogat nu nije niti siromahen.

Polek varoša teče potok Strigovčak, koj postaje iz jednoga zdenčeka jedna vuru daleko odovud nalazečega se i koj vu dek-djovno vreme jako nateče i stanovnikoim velike kvare napravi.

Trgovinu po nedeljah i svetkih delaju ove najveće prek Mure iz Štajera dolazeći ljudi, koji najveć s govodskim, teletim, svinjskim mesom trguju na pijacu Strigovskom.

Sejmi obdržavaju se tu na ljeto tri t. j. na Terezijevo, na Hieronimovo i na Magdalenje. Kak se vu istočnom Legradu trže iztočne prirodine, tak se tu vu Strigovi zapadne prirodine prodavaju i to vu velikoj meri.

Na kinč varosa služe tri, na okolo ležećih bregih zazidana stanja. Jedno' bd ovih je nezavdnja zazidana Althanovo, drugo je Čakijevo a treće najstareše je Eszterházijsko stanje. O va stanja spozidana su samo vu taj cilj, da se visoka ova gospoda tu vu branju zabavljati moreju, pri vadasiyah svojih i drugih gospodskih zabavah, da stanovanje imaju.

Usuprot tomu, da familja Čakij i Eszterházy v Medjimurju drugoga imanja nema, ipak su si gorice (tršje) tu okolo lešeće spokupili, da moreju s dobrom kap-

ljicom poslužiti gospodi stranjskoj, koja se sim njim veckrat potruđe.

Ovo su najznamenitija, koja smo imali napomenuti od Strigove kak neglasnjega varoša i stolice biškupske!

Z A B A V A

Črna ruža.

(Pripovest.)

Na obali jednog jezera, koje je na milje daleko bilo šumom obkoljeno, stala je pred mnogo mnogo let, mala, prijazna hišica jednog siromašnog ribolovca. Četveroje ljudi, je pod alamtanog krovom iste, stanovalo. Majstor Konrad za svojom ženom, stara Kata, Konradova seda mati i mladi Štefan, njegov dvadeset godišnji sin. Nekoliko vuglenarov, kojih su kućice bile po šumi tu i tam raztrešene, bili su njihovi jedini susedi, jedne trećene, bili su njihovi jedini susedi, jedne trećene. Svake nedelje vu jutro putovali su k jednomu brezuljku, na kojem je Pater Faustini, jedan stari pušebuk stauval, koj njim je, vu iz brvenja načinjenoj kapelici, svetu mešu odsluži. Nekoliko krat kroz godinu došli su trgovci iz prilieno odaljenog varoša, te su mu donesli svu potrebu za njegovu hišu, on pak je njim te stvari zamenil svojemj posušenim, prevudjenim i nasole-nimj ribami. Svake jeseni je došel zemelski gospon, čija je i ta šuma bila, iz svojega, daleka od ovud, grada vu lov. To su bili svetki za Štefana. Od jutra do večera je on onda hodil pred pogonitj opo skoro neproz-laznoj šumi, ter je jagatom kazal zakutke grabešlive zverine, i mesta, kud su divje svinje i zeleni prolazili.

Zemelskomu gosponu se je taj fletni i gjevjeren mladič dopal, ar je on celu šumu kak svojega praznoga zepa poznal, a često se je i svojim ribarskim nozem na divju svinju znal postaviti. On je već i željel toga mladiča med svoju družinu uvrstiti i sobom odpeljati, ali majstor Konrad nije o tom niti čuti dal, ar je prvo boloval na kosto-bolji, koja ga je više krat i na tjeđne pre-čila, da nije mogel svojom mešom na jezero kak bi on onda bil bez pomoći svojega sina; a drugo: Kad si je dečka pogledal, tak mu je godilo, samo to si sinu nikad nij odkril niti pokazal.

Štefan je zgedal, kak mladi, zeleni hrast, tak čvrst i vitko zraščen, njegove oči su se iz od sunca počrtnjenoga obraza, iskreno svetile, a gusti crni lasi na glavi su mu kak kacioga stali. Više krat se je vu njem telja za svetom, za kojega vu toj šumi niti znal nije, porodilo, on se je s otcem radi toga i više krat znal srditi, ali kad je jedenk- at ta lovna halabuka prestala došlo je opet njegovo mlado, s malim zadovoljnoj srdce vu prvešu kolotečinu. Onda je opet rad se za- državal na jezera s mrežom i vudicom, a u šumi svojom strelicom, odkud je hranu za svaki dan i drva za zim, svojm svojim skup znašal. On je bil dober jagar, dober ribič dapače obodvoje najedenkrat, jer kad je za- ran vu jutro išel svoje mreže pregl-davat, imel je uvek sobom svoju strelicu, s kojom je često snal, nad vod na leteč-ga ribjega jastreba i drugu vodenu pticu, pogoditi.

Bilo je vu majšu, jedne lepe tople večeri, sunce je zapadalo i svoje zlatne trake razprostiralo nad jezerom i nad šumom. Okolo ribičeve kućice je cvatuće cvetje raz- prostiralo ugodan miris, a jedan par lastavic koje su se vu kućici ognjezdile, črvgulile su na krovu, dočim je potocič, mimo kućice vu jezera tekući, svoju tajnu pesmu mrmral. Stara Kata je pred kućicom sedela i po-

pravljala razderane mreše ter je sama sobom šapćuća negda po negda genula s vustnicami.

Od jezera, po livadi, stupal je prama kućici Štefan, bilo mu je na obrazu videti, da je zle volje, a mogel se je i zrok namrgodjenoga obraza mu, pogoditi, kad se je vidilo, da na tenkoj dretici samo dve, kak nož duge ribice nosi. To je bil plen celoga dana. Majstor Konrad dojde na vrata, naruga čelo i špota. On je zelel zutra Patru Faustinu, za trojačke svetke, lepu poveksu još živu šćuku, odnesti, pak zato je i mladič bil dvostruko namrgodjen, da mu je lov tak zlo izpal. Stara mama Kata, batrivičiči ga, mu namegue i veli: Daj mira, naj se žalostiti ako otac zutra patru Faustinu nemre šćuku nesti, tak mu neka k Ivanju odnese lepoga smudja; metni žalost na stran, buš vre i ti imel bolje dane za ribariju, em si već puno put imel sreću! Pak tko zna, dođa smešiči se zutra je trojačka nedelja, morti baš ti najdeš, črnu ružu, onda ti već nebu treba sreću iskati, onda si do tvoje smrti sreću, i buš vu toj sreći, dok buš živ, do vrata sedel.

Štefan na ove reči začudjeno pogleda staricu, ali neprogovori niti reći, nego se obrne i otide k obali razprestiral mreže, za da se suše. Kad se je ali začelo mračiti, do- šulja se do klupe, na kojoj je starica sedela te joj vu vubo prišaptne. Stara mama! po- vedj mi, kak je to s tum čroom ružom, od koje si predi povedala?

Posmešučiči dene ona svoj prst na usta kakti znamenje mućanja, pazljivo se ogleda okolo, da nebi mozbit Štefanov otac gde vu blizini bil, ar on je uvek njezine starijske pripovesti, koje je znala pripovedati, za be- daste i nekršćanske, odsudil. I zašta, stal je vu blizini; stara Kata, kad ga opazi, se zligne i kak da ima nekakvoga silnoga posla, od- šepesa k obali. Štefan je staricu razmel ter ju je sledel. Došal do jezera, odveže čun, poklankam bi si obodva vu njega seli, i odnese ga vu, kak zrcalo gladko, jezero. Okolo njih su zletavale noćne ptice, noćni metulji, zvezde su se na nebu pokazale i bilo je nebeskoga svoda dvostrukno videti vi- soko vrh njih i duboko pod njimi. Starica sad pričme pripovedati:

Pred mnogo i mnogo let je bil jeden mladi kraljevič (kraljevski sin). Isti se je zval Emanuel. On je bil lepoga struka, a obraz mu se je svetil kak sunce, njegovi plavil rudasti lasi, koji su mu glavu obuzimali, bili su kak zlati sunčani traki. I jer je bil tak lepi, a k tomu plemenitoga i odvažnoga srdca. predobih si je ljubav jedne dobre vile.

Stara mama! kaj je to ljubav? zapita mladič.

Pečeka! malo, ti bedačec, ona vre i vu te dojde, onda buš videl, da je to najlepše i najbolše, sladič od meda i toplije od sunca a sad me pusti, da ti dalje pripovedam. Ova anda dobra vila se je zvala Jertha, te je stanovala vu jednom lepem, punim cvetja, vrtu. Svako večeri je kraljevič ostavil svoj zlati grad, odjahal je čez šumu k svojoj dragoj vili i tam je ostal do sunčenoga izhoda.

A povedj mi stara mama, kaj je pri njoj delal?

Ti dečko si pravi bedačec! On je bil samo pri njoj, oni su bili skupa . . . i . . . ljubili su se.

Jeli tak, kak ja mojsoga oca ljubim a ti mene?

Naravski da tak, samo malo drugač, veli posmešiči starica. Ali daj mi jeden krat mir a svojem bedastemj pitanji sada . . . ja hoću dalje pripovedati, anda u šumi, koja je Jerthinoga vrta okružavala, stanoval je jeden grdi oriaš, i taj se je zval Pukel, ar je bil

puklavi. On je sve ljudi mrzil, samo vu Jerthu je bil zaljubljen, a kajti ga ona nije trpela, zaklel joj se, da će se kravavo fantiti. On je jednoč pričekal kraljeviča vu šumi, do- šuljal se je s tihom za njim i prepričil mu je od odzad svojom sulicom srdce, a mrtvo telo je vu šumi zakopal.

Prokleti lopov, zavikne Štefan. Da bi ga samo ja v moje šake dobil.

Jertha pako je na njega vu svojem vrtu čekala, a kad je noć prošla, kraljevič pak nije došel, čutila je odmah vu svojem srdcu, da mu se je nekakova nesreća pripetiti mo- rala. Ona se spravi i idega iskat, njezina pak žalost je bila tolika, da se niti plakati nije mogla. Samo kad i kad joj je iz njezi- noga žlostnoga oka opala gde koja suza na zemlju, i gde je na zemlju opala, tam je zrasla črna ruža. Jertha je posle od žalosti vumrla i k svojemj kraljeviču vu nebo došla. Ali črna ruža zmirom obstoji, nu cvate samo jeličan dan vu godini, i to je na trojačku ne- delju. Ljudi vele, tko bi črnu ružu mogel najti, on bi bil najsrččieši človek na svetu.

A draga stara mama! Gde raste črna ruža?

Je moj dragi, tko bi ti to znal! Ali ljudi vele, da ona vu najtoj lepjoj šumi cvate i komu je sudjeno ju najti, on sam od sebe puta k njoj najde, njega sretne vu onoj šumi jeden starec s dugom sedom bradom, i onda ga samo treba popitati: Nisi li ti črnu ružu videl? na što mu starec odmah pravi put k njoj pokaže. Prestrašena, se stara Kata s obodvemj rukami pograbi za desku, na kojoj je sedela. A kaj za Boga delaš Štefan, s nag- lim udarcem vesla po vodi je Štefan čun obrnul. Stara mama! već je kesno, moramo se domov povrnuti! veli on, a glas mu je bil čudnovito uzrujan. Naglo veslajući k kraju, izidu obadva iz čuna, i on s kratkim lahku noć stara mama! ode vu svoju sobicu. Tu je lezal s odprtimi oči, i kad je bilo vu kućici sve tiho, te kad je mesec svoje svetle trake pričel vu njegovu sobicu hitati, stane se potihio, obleče si svoju najlepšu svetešnju odeću, i čisto stiha izide iz kućice, duboko zdehnuvši pričme koracati vu tihu svetlu noć.

Dalje sledi.

Emanuel Kollay

KAJ JE NOVOGA?

Strahen viher.

Iz Temesvara čujemo, da je vu var- megiji temesvarskoj 8-ga juliša strahovita bura ladala. Bura ova zmešana s debelom tućom na nikaj je spravila, sve žetve a isto tak je vnuogo bižah izkvarila, krove porušila itd. Najveć su pri tom vihu kvara pretrpele obćine: Szoloesica, Meszies, Kudricz, Marko- veczi i Kis-Szeredistye. Vu ovih obćinah je sve hito do zemlje potučeno.

Puno sanjaka, malo hrženjaka!

To je već jako staro prirečje medjimur- sko, koje ako se gda izpunilo, to se ljetoš i jako zvršilo. Kada je vu zimi dugotrajni san- njak, onda vele starec: žito pod snegom rado izgine. Ovo se je ljetoš vu velikoj meri iz- punilo, osobito pri hržih. Po goricah, na mestih, gde je duže sneg lezal, zginulo je žito tak, da ga skoro nikaj nema. Isto tak je dali po ravninah, hrži su tak redke, da gde gde komaj polovicu dobimo prama lanjš- čiči, k tomu je meglja negdi tak spila, da niti zrne, niti slama nevalja. Po tom budemo anda malo hrženjaka letos živjivali.

Kak je došla v Medjimurje perika. Saljiva pripovest.

Neznam, jeli istina, ili nie, vu moji značaj pripovedali su ovih dnevoj ovak:

Bil negdi pri nas v goricah jeden človek